

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

17 augusti 2007

Till Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar över promemorian: Reformerad beskattning av bostäder, juni 2007. Fi 2007 / 5113

Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, representerar den fastboende befolkningen runt hela kusten från Luleå skärgård i norr till Koster i väster samt på öarna i de stora insjöarna. Förbundets medlemmar är 14 regionala skärgårdsföreningar. Vi arbetar med förutsättningarna för boende, arbete och service året runt i landets skärgårdar.

Skärgårdarnas Riksförbund anser att regeringens förslag om att avveckla nuvarande system med fastighetsbeskattning är bra. Genom att föreslå en kommunal avgift så närmar man sig SRF grundsyn som är att avgiften eller skatten skall ha ett bruksvärde i förhållande till tillgång till offentlig service. Itt mycket stort problem i landets skärgårdar får äntligen sin lösning. SRF accepterar att reformen finansieras genom en höjd reavinstbeskattning. En bättre väg är dock att dämpa denna och i stället börja räntebelägga lån som den uppskjutna reavinstskatten innebär. SRF anser också att taxeringssystemet för fastigheter snarast skall avvecklas.

Bakgrund

Regeringen meddelade i vårpropositionen 2007 att den statliga fastighetsskatten på bostäder avskaffas från och med 1.1.2008. Istället införs en statlig avgift med kommunal anknytning. Den kommunala fastighetsavgiften beslutas alltså av riksdagen men tillförs kommunerna från och med 2008.

Statsbidragen till kommunerna justeras för att göra övergången neutral för såväl kommunerna som staten. Reformens beräknade skattebortfall finansieras med den nya kommunala fastighetsavgiften och resterande del genom att skatten på realisationsvinster höjs.

Finansdepartementets förslag innebär att man behåller en beskattning på bostadsområdet men styr bort den från kapitalbeskattning och istället gör den till en kommunal avgift. Dessutom tar man ut en högre skatt på vinsten vid en försäljning.

Departementet har lagt två förslag, båda med samma kommunala avgift. Det första förslaget har en 30 % reavinstskatt (A) och det andra en mindre höjning av reavinsten till 25 % (B) men kompletterat med en mindre ränta på 2 % på uppskovsbeloppet och även ett tak för denna utlåning till maximalt .

Äntligen beskattning närmare ett bruksvärde

Vi har under många år i olika skrivelser och remissvar sagt till de olika regeringarna och riksdagspartierna att vi kan acceptera en skatt på boendet. Men då måste den kopplas till ett bruksvärde. Vi har hävdat att alla bostäder skulle kunna få ett enkelt bruksvärde i förhållande till framför allt tillgång till offentlig service. Mått som kan gälla är restid till skola, butik, kollektivtrafik och sjukvård.

Tre radikala ändringar som gynnar skärgårdarna

Med summan av tre skattereformer som nu genomförs har vår syn på beskattning av boende fått genomslag. Alla reformerna är mycket positiva för en levande skärgård i framtiden. Vi är närmast förundrade över att efter alla dessa år med utredningar, provisorier och specialregler så kommer äntligen radikala förändringar som förenklar förutsättningarna så påtagligt. Vi har under många år beskrivit hur hårt den gamla formen av beskattning plågat många skärgårdsbor svårt.

När arvs- och gåvoskatten avskaffades har den mycket komplicerade problematiken kring arv av högt värderade fastigheter förenklats när arvingarna inte själva är förmögna. Många problem finns kvar men situationen förenklades när skatterna försvann.

Nästa steg kom med beslutet att avskaffa förmögenhetsskatten. För statens del var detta faktiskt i stort sett en extra fastighetsskatt. De flesta som betalade förmögenhetsskatt var just fastighetsägare med höga taxeringsvärden. De som var mycket rika med andra tillgångar har alltid kunnat manövrera sig undan denna skatt. De allra rikaste hade till och med särskild hjälp av staten med en begränsningsregel utan tak!

Det tredje och tydliga steget är förslaget nu att ta bort fastighetsskatten som kapitalbeskattning och istället göra den till en kommunal avgift. Allt kineseri om värdering av hus och sjöutsikt försvinner och man kan i stället börja titta på de nyttigheter fastigheterna får från kommunen.

En ren kommunal avgift

Vår grundläggande syn är att den nya fastighetsavgiften snarast måste bli en ren kommunal avgift. Det statliga inslaget kan endast vara en övergångslösning. Kommunfullmäktige ska vara suverän att besluta om avgiften inom de ramar som sätts upp. Det ska rimligen finnas en koppling mellan en kommunal avgift och den service kommunen tillhandahåller. I skärgårdarna är detta mycket viktigt med tanke på alla "kommuninvånare" man har ansvar för men som är skattskrivna i en annan kommun. Även de som distansarbetar ända upp till ½ tid i sitt fritidshus betalar hela sin kommunalskatt till en annan kommun. Fritidshusägarna blir med den föreslagna reformen åtminstone mer tydligt kopplade till den kommun där huset ligger.

Två tydliga problem

Det är två tydliga problemen med dagens fastighetsskatt. Det ena är att skatten utgår från att ett bostadshus ses som ett kapital. Det andra är metoden med taxeringsvärden för att beräkna värdet på husen. Med dessa metoder har skatten på en och samma hustyp kunnat vara många gånger högre i skärgårdarna än i inlandet. Dessutom har de skattehöjningar husägarna drabbats av varit helt oförutsägbara. Gång på gång kom chockhöjningar av skatten för människor som bara bott kvar i sina gamla hus. Höjningarna baserades enbart på att deras grannar valt att betala mycket höga priser när de köpte sina hus. För vanliga människor har det sedan länge varit uppenbart att en sådan skattemetod inte kan accepteras. Vi skärgårdsbor har också blivit tydliga signaler på att det nuvarande svenska systemet är fel uppbyggt. Många hårresande exempel har kunnat visas.

Taxeringssystemet måste skrotas

Många av de problem som fastighetsskatten skapar är förknippade med att taxeringsvärdet är underlaget för skatten. Dagens fastighetstaxering har bara till syfte att bestämma värdet på vilket fastighetsskatten skall tas ut. Detta system saknar uppgift när skatten tas bort.

Taxeringsvärdena fyller heller ingen funktion efter att arvs- gåvo- och förmögenhetsskatterna upphört. Vid bankaffärer med belåning sker normalt ändå en värdering . Varför ska staten serva bankerna med denna lathund? Fastighetstaxeringen är också en dyr administrativ uppgift och här kan besparingar ske.

En sista nytta nuvarande taxeringsvärden kan tänkas ha är att ge måttet så att ingen får en kommunal avgift som är högre än vad de tidigare har betalat i fastighetsskatt. Men eftersom taxeringsvärdena nu är frusna så behöver de inte omprövas åren som kommer. Byter huset ägare är det bara att lämna 1 % regeln och låta nivån på den kommunala avgiften gälla.

Vi känner en gnagande oro att om man behåller taxeringsförfarandet så är risken stor att belägenhetsfaktorer och kakelplattor plötsligt åter kommer till heders för beskattning.

Staten har lappat och lappat på ett orimligt system

Genom att det varit så uppenbart att systemet inte fungerat så har staten under årens lopp genomfört en hel rad utredningar som skall ”se över frågan”. I ivern att försvara systemet har politiker till och med gett råd till fattiga pensionärer att ta lån från banken för att betala skatten om de inte har tillräckligt hög pension. Sådana råd visar en total okänslighet för människors känsla för vad som är rätt och rimligt.

För att dämpa de effekterna har staten tvingats göra flera ändringar av skattesatsen. Man har arbetat med olika ”fribelegg” inom vilka skatten inte skall tas ut. Man har infört begränsningsregler och regler om några års befrielse för de som bygger nytt. Man har talat om att frysa taxeringsvärden på någon lämplig årgång eller att frysa skatten till vissa belopp som gäller innan en ny höjning. Man har talat om maximering av skatten för tomtvärdet etc. etc.

Mångfalden av specialregler visar bara de att det misslyckats att utforma en fastighetsskatt som accepteras. Så sent som sommaren 2006 kom regeringen med förslag om att begränsningsregelns % -sats skulle justeras. Dessutom hade man gett upp försöken att hålla isär fritidshusen och permanentus. Men det var för sent. Systemet kring beskattningen av den stabila skattebasen hade förlorat allt förtroende.

Begränsningsregler

För att dämpa hur skatten slår för hushåll med låga inkomster, men höga taxeringsvärden på sina bostäder, infördes 2001 en begränsningsregel. Inget hushåll skulle betala mer än 5 % av sin gemensamma inkomst i fastighetsskatt på taxeringsvärden upp till tre miljoner. På finansdepartementet trodde man att man därmed löst ”skärgårdsproblemet”.

Men begränsningsregeln var otillräcklig. Den saknade en tydlig vision som kunde uppmuntra unga familjer i skärgården. Istället för framtidstro rullar det på ett "moment 22" där en lindring äts upp av andra mekanismer. Reglerna uppmuntrar till udda tankebanor. Kan det löna sig att skilja sig? Kan det löna sig att öka sina inkomster? Kan det löna sig att barnen har ett bättre sommarjobb? Ökar fastighetsskatten om mormor bor kvar hemma med barn och barnbarn?

Höjd reavinstskatt ska finansiera reformen

Denna del av reformen har vi mycket lätt att acceptera. De stora värdestegringar som skett i många områden är knappast den enskilde fastighetsägarens förtjänst. För skärgårdsområdena

har t.ex. strandskyddet med starkt begränsat byggande vid attraktiva stränder varit en sådan samhällsåtgärd. Försvinner fastighetsskatten innebär det också ett höjt fastighetsvärde vid försäljning vilket också kompenserar för den höjda reavinstskatten.

Skärgårdarnas Riksförbund anser

Skärgårdarnas Riksförbund anser att Finansdepartementets båda förslag är mycket bra. Systemet med en kapitalbeskattning baserat på taxeringsvärden måste överges. En koppling till ett bruksvärde i form av en kommunal avgift är mer rättvis. Där är bostadens läge i förhållande till samhällsservice avgörande, inte tomtvärden och sjöutsikt. En sådan koppling gör det logiskt att det blir en kommunal avgift.

Vi anser att B-förslag är det bästa eftersom det tydligare visar för alla som tillfälligt slipper betala reavinstskatten egentligen har fått ett lån av staten. Det är mycket bra att man mitt i det sargade och misstrodda systemet med beskattning på fastigheter även kan göra en pedagogisk vinst. Det behövs mer än väl.

Vi anser att den ökade reavinstbeskattningen från 20 % till 25 eller 30 % är helt acceptabel. Det är inte de enskilda skärgårdsborna eller fritidshusägarna som åstadkommit den mycket stora värdestegringen på fastigheter i skärgårdarna. Dessutom finns det pengar att betala med vid försäljningen. Så har det inte alltid varit med den löpande kapitalbeskattningen

Är det så att man får uppskov med betalningen av vinstskatten för att man skaffar annan bostad så anser vi att det är rimligt att betrakta detta som ett lån staten erbjuder. Vi anser också att saker ska kallas vid sitt rätta namn och att en låg ränta tas ut för detta lån.

Slutligen anser vi att systemet med fastighetstaxering ska avvecklas. Det saknar uppgift i ett framtida system med kommunalt avgift. Om man inte gör det tar regeringen ansvar för att det gamla systemet är lättare att återinföra.

Skärgårdarnas Riksförbund
Den 19 augusti 2007

Kjell Björkqvist
Ordförande

Bengt Almkvist
förbundssekreterare

Skärgårdarnas Riksförbund
Missjö 614 98 Sankt Anna
info@skargardsborna.org www.skargardsborna.org